

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	
Истината като сензация (Александър Томов).....	7
Въведение	15
За опашатата лъжа	
на Ахмед Исмаилов Ахмедов.....	17
Кога и как научих за първи път	
за произхода на лъжата.....	26
Конференцията в Париж от май-юни 1989 година	29
Протестите от май 1989 година	36
Заключение	93
Послеслов	
Конференцията в Париж –	
юни 1989 година	97
Приложения	105

ПРЕДГОВОР

ИСТИНАТА КАТО СЕНЗАЦИЯ

Две са основните събития за мен лично като писател, предопределили развитието на света през размирния двадесети век. И двете събития са породени в цивилизована Европа. Едното е избухването на така наречената Октомврийска революция, завършила в края на същия този двадесети век с разпада на Съветския съюз и рухването на комунистическата система. Второто е избухването на националсоциализма в Германия, идването на Хитлер на власт и началото на Втората световна война, в която са избити около петдесет милиона души. Но докато нацизмът е по-ярък, по-жесток с неговия холокост, но и по-кратък, след което нова Германия успява да се възстанови, случаят с разпада на комунизма е много по-сложен, многопластов и много по-бавен. Нещо повече, този разпад в последно време заплашва да се превърне в нов империализъм, в така наречения олигархизъм, и изправя Европа и света пред нови, невиждани предизвикателства. С руския неоимпериализъм трябва много да се внимава. Той е опасна смес от емоция, агресивност и месианизъм, съчетани с чисто руски тип бандитизъм и покаяние. За да сме наясно с него, трябва по-често да препрочитаме Достоевски, от „Престъпление и наказание“ до „Братя Карамазови“ и „Бесове“.

Правя този увод към книгата на нашия изтъкнат политик и дисидент Петър Бояджиев с една-единствена цел – да се опитам да откроя и намеря нашето място, на малка България в споменатите световни процеси, още повече, че ние сме свързани и с двата, с първия – като някогашен съюзник на хитлеристка Германия и с втория, за нас далеч по-важен, като сателит и верен съюзник на комунистическия Съветски съюз, след чието сгромолясване настъпиха всичките ни проблеми. Защо? Защото ние не само че бяхме сателит на този съюз, самопредложихме се, забележете, да бъдем дори поредната

съветска република, а защото изцяло им бяхме подчинени и копирахме техния глобален разпад, учехме се, както се казва, от него. С две думи, разпадащият се ученик си имаше своя по-голям разпадащ се наставник. Това според мен е и най-характерното за прехода към капитализъм на малка България. И това е и скритата, подводната тема на тази забележителна във всяко отношение книга на Петър Бояджиев.

Тя е посветена на една абсолютна сензация. Авторът доказва, че босът на нашия преход, така нареченият Ахмед Доган, тъй като това е само едно от многото му агентурни имена, след като е разкрит като доносител на Държавна сигурност, е провербован от руското КГБ като агент и внедрен в така наречения български преход. Доказателствата на Петър Бояджиев за това са много и изключително задълбочени. Да не забравяме, че преди да бъде осъден на цели десет години затвор за антикомунистическа дейност, Бояджиев е бил талантлив ученик-математик на академик Благовест Сендов и като такъв математик си остава и досега. С други думи, това е дисидент от качествено нов порядък, дисидент от областта на точните науки, с което малцина могат да се похвалят. Нека не забравяме, че големият дисидент на Русия е академик Сахаров, също светило на точните науки. И това никак не е случайно. Характерите на подобни хора са от съвсем друго естество и се отличават с изключителна твърдост и последователност. Таква хора предпочитат да действат, както се изразява на едно място самият Бояджиев, което и прави след прехвърлянето му от верни приятели на Запад.

Интересен е паралелът, който Бояджиев прави между себе си и семейството, в което е израсъл провербованият Доган. Авторът съвсем точно предполага, че амбициите на младия Доган са заложили и продиктувани у него още от детството му, от неосъзнат социален реваншизъм, който го тласка на всяка цена към себедоказване, при което всички средства са позволени, особено хитростта и лъжата. Тъкмо те го тласкат към доносителството като агент на ДС и тъкмо рухването на системата впоследствие го разочарова, защото той се оказва в края на краищата излъган все от същата тая система, която

го е лишила от така жадувания просперитет. Авторът изрично посочва, че голямата мечта на Доган е да следва в Кеймбридж и след като се разминава с нея, тръгва към собствено си падение.

Тъкмо обратното е в семейството, в което е израсъл Петър Бояджиев в Нови пазар. Семейство, възпитало го в антикомунистически дух, в безгранична толерантност към религиозните и етническите общности. Преинтересно е и признанието, което прави Бояджиев пред самия себе си, заради собствения си провал пред ДС: „Исках, а не можех – признава той – не знаех, няхах опит...“ Последствията са жестоки. Десет години затвор и загуба на родната му майка – тя умира само на 48 години, вероятно и от мъка по него.

Установяването на първата голяма лъжа от Доган, която дава тласък на невероятната му политическа кариера е истински слалом за любителите на екстремни документални изживявания. Нека се опитаме да проследим най-важното от този забележителен документален слалом на Бояджиев към голямата лъжа на Доган, с която той се самонастанява в така наречения ръководен елит и е в самото дъно на последвалия „демократичен“ погром над страната, от който всички ние до един сме потърпевши.

И така, 3 ноември 1981 година – Париж. Петър Бояджиев заедно с първия си верен приятел Фреди Фосколо дават първата си пресконференция на тема „Репресиите в България – средство за управление“. За първи път пред западни медии те двамата защитават своите приятели от затвора. Някои от тях ще играят голяма роля по-нататък. По същото това време „другарят“ Ахмед Исмаилов Ахмедов усилено се подготвя да дойде при тях от другата страна на „желязната завеса“ като агент на ДС под прикритие, за да ги громи. Току-що е приключил първият етап от насилственото преименуване на така наречените помаци, и то успешно според ДС. Идва вторият етап на безспорната лудост на българските комунисти от ХХ век през 1984–1985 година Той се състои от три подетапа:

1. Убиват няколко затворници, чиито гробове и досега са неизвестни.

2. В затворите се вкарват няколко десетки политзатворници.
3. Изселени са няколко стотици семейства в различни точки на България.

Тъкмо това е най-важният момент от живота на Ахмед Исмаилов Ахмедов. Макар и по-интелигентен от другите деца, но лишен от подкрепата на семейство и близки, той е обречен на неравностойно състезание – да постига всичко сам и с неимоверни усилия. Така още в ранното му детство се заражда скритото чувство за реванш.

Тук е мястото да отбележим невероятния талант за психоанализа на автора Петър Бояджиев. Той пророчески отбелязва, че преди да стане агент, всеки е бил човек и престава да бъде човек, стане ли агент. Тъкмо това от моя писателска гледна точка е истинската голяма драма на Доган – драматичният сблъсък между човека и агента. Кой ще надделее у него? Надделява, както е известно, агентът, такива са собствената даденост и природа на самия Доган, но според мен дотук стигат тази негова даденост и природа. Това е природата на родения използвач и роб, на родения тарикат, който инстинктивно усеща, че облагите, които е очаквал от ДС, се изплъзват, че самото ДС е един мит, че самото то е некадърно. И тогава агентът в него решава да го надхитри по какъвто и да е начин. Излишно е да споменаваме, че това може да стане при стечение на обстоятелствата и с лъжа. И агентът на ДС Доган успява да пробута за себе си тази голяма лъжа и да преметне, както се казва, органите, което е и голямата тема на тази книга. Но превербованият агент едва ли ще преметне някога новите си господари. Новите наследници на някогашната стоголава хидра едва ли ще позволят на един дребен български тарикат, какъвто е той, да си играе с тях, както с нашите съдби. И в тоя смисъл съдбата му е предрешена. Очаква го пълното забвение.

Но да се върнем отново към голямата лъжа на Доган и шеметния документален слалом на нашия умен и доблестен автор, който за моя чест ме покани да напиша този кратък увод към забележителната му книга. Как продължава да се развива съдбата на агент Доган, изгубил вече човешката си същност?

Същественото е, че попаднал веднъж в паяжината на собствените си свръхамбиция и илюзии, той се озовава в ареста на същата тая ДС, която е смятал за свое семейство. Отново се извинява на това свое семейство за допуснатите грешки и предава 12 човека, които са имали неблагоприятното да му се доверяват, свидетелстват архивни документи на ДС. И отново пазарлъци с Първо главно, с Шесто главно, при които със сигурност може да се предполага, че вече са започнали и пазарлъците за превербоването му. Декларацията на Меди Доганов по време на процеса, че ще посвети останалата част от живота си за изкупването на грешките си, които го докараха до арест и на подсъдимата скамейка, говори много.

Каква е била ролята и намесата на съветника, наблюдаващ сектора на КГБ, може само да се гадае, защото тази информация се намира в архивите им и е отнесена в Москва. А че е имало наблюдаващ съветник, не подлежи на съмнение. В периода след 1984 година КГБ систематично е започнал да дублира всички значими преписки на ДС в своите структури в Москва. „И още нещо – уточнява изрично авторът, – нямаме право да забравяме две неща. Първо, присъдата, която е получил Ахмед Доган, не е отчела, че той е агент на ДС. О.з. полковник Тодор Ников дори твърди, че Доган е имал офицерско звание. Доган остава в съдебната зала като един от другите подсъдими, за които са били необходими повече от 10 години, за да разберат истината, че до себе си имат агент. Ако по време на процеса се бе отчела принадлежността му към ДС, той би бил третиран вече като предател и би бил заплашван от смъртна присъда. Така, че не подлежи на съмнение превербовката му от съветските съветници и грижливо пазената тайна, за да се осигури качествена легенда за в бъдеще.“

По-нататък авторът Петър Бояджиев прави един почти математически анализ на начин, по който е стигнал до голямата лъжа на Доган за самия себе си, не без помощта на останалите наши сънародници по онова време. В него се открояват два момента. Първият е, когато Бояджиев подготвя посещението на председателя на Международната федерация по правата на човека в Париж Даниел Жакуби и когато самият Бояджиев

е вече член на Независимото дружество за правата на човека (НДЗПЧ), единствената неправителствена организация тогава в България, която членува в международна правна структура. Вече е настъпила заветната дата 10 ноември 1989 година. По време на престоя на Даниел Жакуби в България „Независимото дружество“ организира среща на обществеността с него в кино „Петър Берон“. По време на тази среща Таня Желязкова прави кратка характеристика на Меди Доганов с искане г-н Жакуби и Дружеството да се застъпят за неговото освобождаване. Веднага след събранието Жакуби пита по телефона Петър Бояджиев какво знае и мисли за случая? Бояджиев проверява и му казва, че Доган е в списъка. За първи път името Доган влиза в този списък и за първи път Жакуби от името на Федерацията иска неговото освобождаване заедно с другите политически затворници. Така пътят на Доган е отворен, но това за него е прекалено малко. Трябва му нов имидж по този нов път към демокрацията. И той се опитва да го налучка.

След известно време пак Жакуби отново звъни на Петър Бояджиев, за да му съобщи нещо много важно. Бил посетен лично от Доган, който искал да основе като член на Федерацията свое дружество, забележете, което много учудило Жакуби... И ето, че отново се намесват нашите български работи, които на г-н Жакуби все още не са му напълно ясни, но на тариката Доган са повече от ясни, меко казано. На него му трябва организация, на която той лично да е лидер. И тъкмо тогава прибягва до голямата лъжа, за която говори в тази своя забележителна книга Бояджиев. Успява да уговори с няколко посвоему честни, но разсеяни или с достатъчно силно въображение хора, че лично той, Доган, е организаторът на гладните стачки и на последвалите Майски събития от затвора. Как? Като взел, че ги уверил и уговорил, че по въпроса за гладните стачки си кореспондирал със свой човек от софийския затвор, който го наставлявал оттам посредством тайни писма. Човек като Петър Бояджиев, който е бил цели 10 години в комунистически затвор, прекрасно знае как по онова време върви кореспонденцията между два затвора в тоталитарната ни отвсякъде държава. Но по онова време, изглежда, много хора са успели да се хванат. Още пове-

че, че опашатата лъжа се разпространява и от изпечен агент на ДС, какъвто е вече Доган. В онзи момент, както се изразява с чувство за хумор Бояджиев, докато антикомунистите са вече „на всеки километър“, ченгетата са на всеки метър.

Така се стига до онази лична среща между Доган, Петър Бояджиев, неговия преподавател някога по математика Благовест Сендов и неговия честен приятел Димитър Томов, на която Бояджиев съвсем случайно засича лъжата на Доган, че от затвора той организира гладните стачки и Майските събития. Изпеченият лъжец и тарикат Доган до такава степен се стряска, че сякаш не е на себе си и дълго време и на самия него не му се вярва, че голямата му лъжа е минала. Минала е обаче. Агентът е вече политически фактор и дори диктува условията. Двама от бъдещите министри в правителството са не само хора на президента Желев, но и негови. Така магическият кръг се затваря и Доган е вече човекът, който дърпа конците на кошмарния наш преход.

Това е най-общо основната тема на книгата, която като всеки почтен човек на точните науки г-н Петър Бояджиев е населил с огромна и обилна документация, с която може обстойно да се запознае бъдещият читател. Ще завърша с цитат от тъжния увод на тази забележителна творба: „Аз констатирам обаче състоянието на Българската държава. И днес тя не е дала един що-годе достоен отговор чрез една сериозна и отговорна анкета за това, което започна на 20 май. Една уважаваща себе си държава щеше да го направи... Това не е съд и няма нищо общо със съда. Това е примерно една парламентарна анкета, която има за цел да осветли важен момент от близката история, засегнал толкова човешки съдби. Жалко, че много българи днес казват: „Мафията си има държава.“ Очевидно е, че държавата не прави нужното да бъде уважавана.“ В която и да е държава има моменти, в които тя самата не се уважава, но винаги съществуват и нейни честни и почтени автори, сред които е и Петър Бояджиев, които творят за нейното бъдеще и за бъдещето на децата ѝ. Те ще направят един ден така, че наистина държавата им да заслужи така нужното ѝ уважение.

Александър Томов

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото изложение дължа на хилядите активни участници в събитията от близкото минало на България, както и на стотиците хиляди, намерили се във водовъртежа на тези исторически изпитания и съответно преживели, а и преживяващи както добрите, така и лошите последици от тях. Тук очевидно имам предвид и грамадната изселническа вълна, която последва.

Съвременна България е само на 130 години. Такава е суровата истина. За съжаление, тази толкова кратка история е наситена с измислици. Историческата памет на българите е напълно деформирана. Последните 65 години не само че не бележат обратната тенденция, но напротив, още по-усилено затъват в заблудата и митовете. Имам чувството, че тези години бележат рекордни постижения в споменатата посока. Съвременното състояние на българското общество е в пряка зависимост от безкрайната поредица от фалшификации и илюзии.

Ако се спирам на този проблем, то е защото съм убеден, че ако младото поколение не успее да обърне посоката, разочарованията ще продължават. Българското общество ще бъде обречено на западане и ще губи все повече потенциално качествени хора.

Тук само отбелязвам проблема, без да имам намерение да се спирам на цялата гама от лъжи, получили гражданственост през последните 20 години, още по-малко през предходните 45, нито имам намерение да правя някакъв по-задълбочен анализ. Ще се концентрирам само върху някои неистини около събитията от края на 80-те и началото на 90-те години от миналия век, които в очите на много хора в България изглеждат изключително нагли, бих казал чудовищно цинични. Подмяната бавно, но упорито се опитва да се намести в историческата памет на България. Ако това начинание успее, вредните последици за бъдещето са неизбежни и значими.

По стечение на обстоятелствата станах свидетел на произхода и развитието на небивалиците в продължение на вече близо 20 години. Случайността или обстоятелствата също така решиха, че съм човекът, който има многостранен поглед върху развитието на събитията, отнасящи се до този период, а и се намирах на най-важния кръстопът. Досега само веднъж, през 1993 година светнах малка червена лампичка, която поукроти един от основните фалшификатори за известно време. Но следващите събития показаха, че онази лампичка не е била достатъчна.

В новата история на България, наред с многото значими събития, се открояват две с трайно историческо значение:

Първото е процесът на насилственото преименуване на българските граждани, изповядващи мюсюлманска религия, голяма част от които са с турски наследствен корен. Този процес се развива условно в две фази: 1972–1973 и 1984–1985 година.

Второто събитие са т.нар. Майски протести от 1989 година и последвалата ги вълна на едно своего рода етническо прочистване, което беше извършено по най-безогледен начин, пренасяйки отговорността за това на самите жертви.

Ще започна от Майските протести. Голяма част от това, което следва, е подкрепено:

1. С много аудиозаписи и писмени материали от личния ми архив, който е в процес на публикуване в интернет мрежата.
2. С документация от архива на Държавна сигурност.
3. Със стотици, да не кажа хиляди човешки свидетелства.
4. Въпрос, който досега почти никой не повдига – свидетелства, които турската служба МИТ натрупа по време на стотиците интервюта, които проведе с всички активно действащи лица след тяхното изхвърляне от България.
5. Има още една група свидетели, които по разбираеми причини, в знак на уважение, ще си позволя да отминат или да спомена по-бегло. Става дума за дипломати и други чиновници от държавната администрация на Турция и на някои западни страни, с които съм общувал във времето.

ЗА ОПАШАТАТА ЛЪЖА НА АХМЕД ИСМАИЛОВ АХМЕДОВ

Роден е на 29 март 1954 година в село Пчеларово. Използвал съм като основно това име, с което той доброволно е станал агент на 28 август 1974 година. Агентурните му псевдоними са многобройни – Ангелов, Сава и т.н., та чак досега действащото Ахмед Доган.

Датата август 1974 година е изключително важна. Тя е само година след първата фаза от насилственото преименуване на българските мюсюлмани, извършено в Пиринския и в Родопския район. По същото време за пръв път се сблъсках с тази безумна идея, преминала в реалност – да се сменят насилствено имената на цели компактни маси български мюсюлмани.

Това се случи пет години след настаняването ми в Старозагорския затвор, предназначен за враговете на комунистическата власт – първи отряд. Пет години, които вече бях прекарал в изключително задружен затворнически живот с моите събратя по съдба, политическите затворници-мюсюлмани, обявени, както и ние, християните, за врагове на комунистическите узурпатори. Пет години, които бяха последвани от още пет, общо десет години, през които не си спомням да е имало дори и зародиш на някакъв междуетнически или междурелигиозен конфликт в нашата страна. Деляхме се на две категории – сътрудници на затворническата администрация и стоящите на ясна, некомунистическа позиция, които понасяха наказанието, но отказваха да сътрудничат на властите и да признаят, че са виновни.

Нашата категория, която винаги беше мнозинство, се намираше в положението на военнопленници в резултат на Студената война, която доминираше в света по онова време.

Ние виждахме нашето бъдеще единствено в загубата на тази война от тогавашната Съветска империя или във въз-

можността при определени обстоятелства да успеем да преминем от другата страна на „желязната завеса“. Такава беше нашата реалност и тя беше еднакво валидна за християни, мюсюлмани, малко евреи и т.н. Тази втора възможност ми бе дадена благодарение на двамата мои приятели – Антон Машев, вече покойник, и Алфред Фосколо и техните съпруги Райна Аръшева-Фосколо и Лидия Машева.

*

И тъй, 3 ноември 1981 година – Париж. С помощта на споменатия вече мой приятел Фреди Фосколо даваме първата си пресконференция за западни журналисти на тема: „Репресията в България – средство за управление“. Изнасяме обширен списък с имена на бивши и настоящи политзатворници, на убити по престъпен начин затворници и обстойни данни за условията на живот в политическите затвори. По време на пресконференцията положихме сериозни усилия да информираме за тази умопомрачителна идея и реалност – насилственото преименуване на тъй наречените помаци. Използвам понятието „тъй наречени“, защото не съм си позволил да отнема правото на когото и да е да се самоопределя по отношение на родители, произход, религия и етнос.

Аз например се определям като французин от български произход и знам, че това не се харесва на много хора в България. Не оспорвам това тяхно право, но и не изпитвам нужда да влизам в безполезна полемика с тях.

За първи път пред западните медии, без да се колебаем, ние защитихме нашите приятели от затвора – Нури Тургуд, Рамадан Рунтов, Казим, Исмаил, Айруш, Юсуф, Невзет, Орхан, Шукри и т.н. Някои от тези имена ще играят голяма роля по-късно. За нас това беше най-обикновена и нормална позиция. Годината беше 1981.

„Другарят“ Ахмед Исмаилов Ахмедов усилено се подготвяше да дойде при нас от другата страна на „желязната завеса“, но като агент на ДС под прикритие – да ни громи. Идва вторият етап на тази безспорна лудост на българските комунисти

от ХХ век – 1984–1985 година. Окуражени от относителния си успех по време на първата фаза, те преминават към втората. Неслучайно използвам понятието „относителен успех“.

През тази първа фаза те:

Първо, убиват няколко човека, чиито гробове и до ден днешен (2011) държат в тайна. Българската държава като доброволен наследник на комунистическия режим, вече в качеството си на член на Европейския съюз, малко по-рано или малко по-късно ще бъде принудена да понесе последствията за варварството си. Убеден съм, че чрез системна, интелигентна и последователна работа това ще се случи. Ако досега не е станало, то е поради успеха начело да бъдат издигнати подставени лица, които само жестикулират.

Второ, в затворите постъпват няколко десетки политзатворници.

Трето, принудително са заселени в различни точки на България няколкостотин семейства. Чрез тези три репресивни мерки те смятаха, че са успели. Напротив, точно с това те положиха основата на бъдещите Майски събития от 1989 година.

През 1984–1985 повториха сценария от началото на 70-те години: първо – убити, второ – затворени, трето – изселени. Точно тук идва един важен момент от живота на Ахмед Исмаилов Ахмедов.

Въпреки че, както споменах, през 1974 година той доброволно е станал агент, горчивата истина според мен е малко по-нюансирана. Колкото и доброволна да изглежда постъпката му, всъщност тя е и неизбежна. Макар и по-интелигентен от другите деца, но лишен от подкрепата на семейство и близки, той е обречен на неравностойно състезание – да постига всичко сам, с неимоверни усилия. Както ни е известно от случаи, подобни на неговия, твърде вероятно е още в ранното му детство да се е зародило скрито чувство за реванш. И е възможно агентството да е средство в търсенето на път за осъществяване на социално възмездие. Духовните рани, нанесени на децата, остават за цял живот и често обществата плащат за това.

За съжаление моментът, в който го превръщат в Меди Доганов, съвпада с момента на изпаряване на някои от илюзиите за преимуществото да си агент. Той мечтае, очаква „магическата пръчка“ – Държавна сигурност да осъществи бляновете му, но реалността се оказва доста по-различна, а Държавна сигурност – мистика. Въпреки че работи съвестно и усърдно за ДС, той разбира нейната некадърност. Към унижението му се прибавя и крахът на илюзията да продължи образованието си в Кеймбридж. *Всеки човек, преди да стане агент, е бил човек. Отдавайки се на професията „агент“, човекът изгубва човешката си същност.*

Как се развиват събитията около агента, който е изгубил вече човешката си същност, интересуващите се имат възможност да проследят в публикациите на други автори. Същественото е, че попаднал веднъж в паяжината на собствените си свръхамбиции и илюзии, той се озовава в ареста на същата ДС, която е смятал за свое семейство. Отново се извинява на семейството си за допуснатите грешки и предава 12 човека, които според архивните документи на ДС са имали неблагоприятното да му се доверят. Отново пазарлъци – Първо Главно, Шесто Главно и т.н. За подробностите около тези пазарлъци можем само да гадаем и предполагаем. Това, което със сигурност можем да твърдим, е че разговори за превербуване е имало. Декларацията на Меди Доганов по време на процеса, че ще посвети останалата част от живота си за изкупване на грешката си, която го е докарала до ареста и до подсъдимата скамейка, говори много.

Какви са били ролята и намесата на наблюдаващия сектора съветник от КГБ можем също само да гадаем, защото тази информация се е намирала в архивите на мисията им и е отнесена в Москва. Че е имало наблюдаващ съветник, не подлежи на съмнение. Всички свидетелства от последните години потвърждават това. Нещо по-важно. Според свидетелството на Маркус Волф в периода след 1984 година КГБ систематично е започнало да дублира всички по-значими преписки на ДС в своите структури в Москва. *Нямаме право да забравяме две неща. Първо, присъдата, която е получил Ахмед Доган, не е*

отчитала, че той е бил агент. О.з. полковник Тодор Ников дори твърди, че Доган е имал офицерско звание. Доган остава в съдебната зала като един от другите подсъдими, за които са били нужни повече от 10 години, за да разберат истината, че до себе си са имали агент. Ако по време на съдебния процес би се отчела принадлежността му към ДС, той би бил третиран като предател и би бил заплашван от смъртна присъда. Така че не подлежи на съмнение провербовката му от съветските съветници и грижливо пазената тайна, за да му се осигури качествена легенда в бъдеще.

За поведението на Ахмед по време на престоя му в затвора данните са изключително противоречиви и аз не бих си позволил да се ангажирам с позиция и оценка. Тук срещаме толкова много пристрастност и в двете посоки, че трябва наистина да сме пропагандно ангажирани, за да се доверим. Това не е нашият случай.

За Меди Доганов ние научихме през есента на 1989 година. Това, с което той се самопохвали, че името му е циркулирало при хуманитарни организации и президентски канцеларии, е чиста и нагла лъжа на комплексар. Това са неща, които много лесно могат да се установят и ако ние, които бяхме в центъра на всички тези събития, не знаем това, не знам кой ще го знае.

Научих от два източника. Първият е Ибрахим Рунтов – син на моя приятел Рамадан Рунтов. След 20 май 1989 година цялото им семейство бе изгонено от България. Ние не разполагахме с достатъчно обширна и задълбочена информация за втората вълна политзатворници след периода 1984–1985 година. Помолих Ибрахим да се опита да събира такава между изгонените от България. Имаше немалко, които бяха преминали през затворите след този период, излезли на свобода и по-късно прогонени от България.

Тези информации бяха изключително важни, защото подготвихме посещението в България на Даниел Жакуби – председател на Международната федерация по правата на човека в Париж. Подготовката започна рано, но по вътрешнобългарски причини бяхме длъжни да го забавим. Така се получи

добре, защото междуременно караулът в София се смени на 10 ноември 1989 година и г-н Жакуби успя да свърши много повече работа при посещението си.

Независимото дружество за правата на човека (НДЗПЧ) беше единствената неправителствена организация в България, която членуваше в международно призната структура. Това ни костваше неимоверни усилия, и то поради български простотии, но в крайна сметка успяхме, бяхме доволни и отчасти горди. Даниел Жакуби, в качеството си на председател на Федерацията и по покана на НДЗПЧ – член на Федерацията, поиска от българския посланик в Париж виза за официално посещение и нямаше как да му я откажат. Хватката беше успешна. Трябваше да снабдим Даниел със списъци, информации и т.н. Надявам се, че всеки сериозен човек си дава сметка за трудната и отговорна работа, която изисква подготовката на едно такова посещение. И то при онази изключително сложна обстановка. Всъщност от това зависеше успехът или провалът на посещението с всички произхождащи от това последици. В този план сред другите имена Ибрахим Рунтов ни предаде и името на Меди Доганов. Не си спомням да сме го третирали по специален начин. Той беше включен както многото други имена в списъка, който Жакуби връчи на българските власти. Ако не греша, Жакуби беше приет и лично от Петър Младенов. Българските власти съвсем не бяха в позицията много да се надуват и най-добре осъзнаваха в какво трудно и жалко положение се намират.

По време на престоя на Даниел Жакуби в България *Независимото дружество* организира среща на обществеността с него в кино „Петър Берон“. Там присъстваха между 800 и 1200 мюсюлмани, някои останаха навън по улиците поради липса на места (Става въпрос за мюсюлманите от Пиринския край, водени от приятели на Рамадан, Ибрахим и т.н). По време на тази среща взема думата Таня Желязкова и прави кратка характеристика на Меди Доганов с искане г-н Жакуби и Дружеството да се застъпят за неговото освобождаване.

Във всеки случай, веднага след събранието Жакуби ме попита по телефона какво знаем и мислим за случая. Не можах

веднага да му отговоря, но след като проверих в списъците, от които имахме копие и ние, спомних си и му телефонирах. Казах му, че човекът е в списъците, той провери и т.н.

С други думи, за първи път името на Меди Доганов влезе в обращение чрез този списък, с който Жакуби от името на Федерацията поиска неговото освобождаване заедно с всички политически затворници. Жакуби ни каза, че е получил категоричен отговор – тяхното освобождаване е въпрос на техническа подробност.

Ако се спирам подробно на горните факти, то е защото много скоро Меди Доганов ни изненада неприятно. Както вече споменах, скоро след това посещение, с малки изключения, политическите затворници в България, между които и Меди Доганов, бяха освободени един прекрасен ден в началото на 1990 година, както се вижда и в неговото досие (на Сава – Ахмед), което публикува в-к „Гласове“. Даниел Жакуби, с когото бяхме доста време в много близки и доверени отношения, ми телефонира, за да ми каже: „Петре, има нещо, което не разбирам, ще трябва да ми обясните някои страни от българските работи“. Разбира се, в тона му имаше и малко ирония. „Казвай направо“ – отговорих аз. „Ти си спомняш онова момче, философа-мюсюлманин, за когото интервенирахме от името на Федерацията и Дружеството за неговото освобождаване. Та той беше днес при мен. Помислих, че е дошъл да благодари, но се оказа съвсем друго. Беше дошъл с искане на мястото на Дружеството да регистрира като член на Федерацията някаква друга, негова организация. Аз не пожелах да влизам в детайли, но го попитах има ли контакт с теб, тъй като по принцип ти се занимаваш при нас с българските въпроси. Почувствах го малко смутен при отговора. Каза, че знае много неща за теб, но че няма връзка с теб. Реших да го отложам за утре и му предложих да дойде около 10 часа сутринта, за да разгледаме по-подробно проблема. Ще те моля да дойдеш и ти към 10 часа сутринта, за да изясним този въпрос.“

Ангажирах се да отида, но взех и номера на стаята в хотела, в който беше отседнал Ахмед и който той беше оставил в секретариата на Федерацията. Веднага след разговора по-

звъних и поисках стаята на Ахмед. От другата страна някой вдигна и отговори: „Слушам“. Не бях свикнал с този начин на общуване, нещо ме смути, но все пак продължих, като се представих кой съм. Имах чувството, че Ахмед се смути, смутолеви нещо, каза колко много е слушал за мен от Янко Янков, Димитър Томов и т.н., благодарности и тем подобни неща. Нищо за Федерацията. „Това – казвам – е добре, но току-що ми се обади Жакуби малко учуден, че си поставил въпроса за регистрирането на някаква организация във Федерацията и ме помоли да дойда утре и аз към 10 часа, за да изясним въпроса“. Почувствах Ахмед още по-притеснен, макар да каза: „Разбира се, добре и т.н.“ Разбрахме се, като изясня всичко точно, да му се обадя. Но след няколко часа, когато го потърсих, от рецепцията ми казаха, че клиентът им бил принуден по спешност да напусне хотела преждевременно. Говорих отново с Жакуби и му обясних, че в този момент и за мен има много неясноти, които ще си изяснявам. Оттогава Ахмед изчезна и не се появи повече при Жакуби. Припомних си за това му пътуване малко по-късно, когато преди заминаването си за Мадрид за среща със Симеон излъга пред телевизионните камери, че за пръв път в живота си напуска пределите на България. Тогава му изпратих писмо, в което го питах от какво се страхува или срамува, че крие описаното пътуване, и защо така нагло лъже българските зрители. Отговор, разбира се, не получих.

В началото, след излизането му от затвора, те се сдружиха с Янко Янков, а към тях се присъедини и Димитър Томов, който много се беше застъпвал пред мен за популяризирането на Янко Янков. Аз имах косвена информация от Димитър Томов и от Янков за Ахмед Доган. Бях много уморен и по-слабо заинтересован от българските работи. Основните ми интереси бяха насочени към синдиката „Подкрепа“, който в онзи момент се развиваше изключително добре.

Освен това смятах, че българите в определена степен са си получили свободата и е редно да се оправят сами. Смятах, че нашата мисия в общи линии е изпълнена. Моите най-близки приятели знаят добре, че през 80-те години при най-голямата ми активност съм имал нагласата да участвам само до на-

чалото на срива на комунистическата система, но не и в следващите етапи. Доста скоро обаче ми се наложи да преоценя много неща. „Троянският кон“ не е нещо ново и непознато в човешката история, но когато той е направо на върха, нещата са по-сложни. И тъй, след Втората национална конференция на Съюза на демократичните сили (СДС) от май 1991 година започнах да се намесвам по-активно в събитията.

Бяха ме информирали, че Ахмед е дал интервю за в-к „Поглед“, в което е заявил, че посредством Янко Янков е получил възможност да изнася писмени инструкции от затвора и по този начин е успял да организира от затвора гладните стачки и манифестациите през месеците април и май 1989 година. Не обръщах сериозно внимание на тези дърдорения. По онова време „кой ли“ и какво ли не бе направил за падането на комунизма. Тогава антикомунистите бяха повече и от обявения брой агенти сега – около милион и половина.

Освен това ситуацията и в СДС далеч не бе цветуща. Вече нямаше комунисти „на всеки километър“, но инфилтрираните агенти бяха на всеки метър. Просто не ми се говори отново за това.